

Kato Džavachišvili (Gruzie)

Novinářka a básnířka narozena roku 1979 v Tbilisi. Je autorkou pěti básnických sbírek: *Od tebe ke mně* (Saari, 2008), *Nalevo* (Saunje, 2010), *Pupa* (Saunje, 2011), *Pseudonym* (Saunje, 2012) a *Ukolébavka pro muže* (Intelekti, 2015). Napsala také sbírku esejů (*Dva hrnky*, Intelekti, 2015) a byla nominována na řadu literárních ocenění, z nichž mnohá také vyhrála. Její básně jsou zastoupeny v mnoha sbírkách a byly přeloženy do angličtiny, němčiny, slovenštiny, litevštiny a ruštiny. Její poezii charakterizují „surrealistické ikony a nová, reformační exprese“.

ukázky přeložila Monika Ševečková Hrdinková

Ztraceným

Co takhle přejmenovat dny.
A měsíce a roky.
Tuhle zeměkouli můžu převrátit,
a ty, chyt' do rukou hlavu jako míč
a tělem, kde zlý osud s tebou leží v posteli – nehýbej.

Nepřibližuj se.
Zvuk kroků tvých neosvítil zorničku očí.
Mé posílené břicho ledovatí kvůli drsnému jazyku.
Po zemětřesení, v opuštěném domě
dítě, asi vyburcuje jen samota,
dítě, nenávist asi jen vyburcuje,
dítě, asi vyburcuje jen láska,
otevřu dveře a rozdvojené cesty omyju proudem,
aby voda doslova odnesla třísku z dělohy tělo mé.

Probouzet se zakázáno.
Povoleno spát.
Jsem autorka.

Bylo a nebylo, nebylo a bylo.
Byly vesnice. Bylo Město. Byli lidé.
Bylo obilí. Oranice byla. A do býčích rohů se nalévalo víno. Byl člověk. Z venických domků
rozházené pestré šátky šeptaly
Někde blízko se na uhlí peklo maso.
Noc vytřepávali z torby ven
světluška, potom, na odvážném zvuku červánků,
jako zrnko – dívka se rodila.
U vinných sklepů ctili hosta jako posla.
Nepříteli – dlužili jen mávnutí copem.
Byl nikdo. Byl někde. Byl. Odkud –
Kam vanul vítr. Někde se před větrem snaží ukrýt žena. Táhne
ošuntělé srdce na Golgotu, nedojde.
Nedojde a nepřemůže výstup.
Nastává čas ruce schovává. Za záda.
Jakoby v rozbité houpačce se houpe cesta,
jakoby padlé, souš houpe v jámách,
země kymácí stíny, a nebe –
je taky bezbarvé.
Byl. Nikdo. Byl. Někde. Byl. Nebo je.
To jsem já. No tak, vzpomeň si. To jsem já. Já jsem. Teď a předtím jsem tady a potom přijdu, tehdy já, když zavře v
noci oči vítr a když ty budeš v minulosti hledat.
To jsem já. Všechny roky a tvá období. A myšlenky.
Všechny války a prohry.
A mnutí dlaní.
Černě jsem si obtáhla oči. Takto se zabavuju – být nikým. Být někde. Nebo být.

Jen aby.

Za úsvitu mi bývá chladno. Ted' je mi chladno. V mých očích roste zem.
Včera jsem byla bohem. Vrátila se zítra. Na včerejších cestách zrazuji.
Rozdělují tvoji úrodu. Ted' rozdělují já. A jak držím dítě. Mlčky.
Svět z mých snů. Kde přítomné беру v minulém. Ted' držím palce. Ted' křížím prsty.
Ted' tě zrazuji. A chudokrevná nenabízím ani vodu.
A až usne vítr. A někde shodí kůň jezdce. Až uslyší. Nebo tento úryvek někdo dokončí – tehdy budu mít oči. Na
dlaních vypal smutek – jako popel.
Tehdy tě naplním soužením. Návrat mezi řádky požádej u teček.
Tehdy usne i vítr. Když se i tvaroh zahalí do promlčení příčin.
A když duše přesídlí do lesů se stromy – začne podzim.

*Nejsi slabý.
Vstaň a klesni.
Musíš.*

Co takhle, kdybys mě neobjímal rukama. Víím, že je to těžké.
Mohu ti vymyslet tvé narození,
kdy jakoby paseš stádo života,
aby sis pomyslel – vesmír je v tobě,
jen požádej:
– Sezame, otevři se! ...
Stal ses ve mně zimou,
a zavíráš oči,
když,
mé bezbožné ticho
vracím zpět.

*Probouzet se zakázáno.
Povoleno spát.
Jsem autorka.*

Bylo a nebylo, nebylo. A bylo.
Byla válka a já jsem byl hrdina. Byl popel.
Byly kosti. Rozdrolené. V měděných umyvadlech
vřelo očekávání. Sny si oblékali
vesničané a jezdili na koních na větrech čarodějnicích.
Venkovské cesty se plnily kalužemi, na dlouhé terase
očekávali větry dívka jako slza
prohrané sny odhalovaly hluboké útroby
a vítězství – je pouze roh naplněný vínem jako dluh.

Být nikým. Být někde. Být. Odněkud –
kam vede cesta, z cesty odkud
se vede zúčtování, odtud, kde
ručičky – železné pruty času hodinám upadly, nebo tam, kde po nocích zavíráme srdce a prodlužujeme cestu.
Přichází čas a dává nám na ramena ruce.
Přichází čas jedno rameno se někde ztratilo.
Když nás, spadlé do jámy, souš tiše kolébá –
Nebe je bezbarvé.
Být nikým. Být někde. Být. Odněkud.
To jsem já. Tvé narození. Cesty a životy.
Černě jsem si obtáhla oči – takto se zabavuju –
Být nikým. Být někde. Nebo být.
Nebo.
Za úsvitu mi bývá chladno. Ted' je mi chladno. V mých očích roste zem.
Bolí mě, že jsem tě usmrtila. Ted' mě to bolí. Nad slovy čas nevládne.

Jsem mrtvá z toho, jak jsem tě usmrtila. Jsem mrtvá. A do smrti vpisuji život.
Mlčím, že jsem tě usmrtila. Ted' mlčím já. A přede mnou je hořké latté.
Přijď a vypíchni oči. Abych na dlaně vypálila smutek – jako popel.
Přijď a naplň mě soužením. Přijď... Dokud mezi řádky píšu tečky.
Ted' rozdělují tvoji úrodu. Ted' rozdělují já. A v rukou usnul vesmír.
Za úsvitu mi bývá chladno. Ted' je mi chladno. V mých očích roste zem.

Co takhle kdybychom nepálili knihy.
Je to přece strom.
Mohu ti vymyslet lásku.
Když se v očích beze zvuku toulá nenávist, aby sis pomyslel
celý svět je v tobě
a tělem, kde zlý osud s tebou leží v posteli – nehýbej.

Nemáš sílu.
Vstaň, narovnej se.
Musíš.

Bylo a nebylo, nebylo. A bylo.
Byly knihy. Byli lidé. Byl život.
Lidstvo beze zvuku taje jako řádek
prosí o návrat jako chudina.
Ale do té doby:
Po zemětřesení, v opuštěném domě
ženu, asi vyburcuje jen samota,
ženu, nenávist asi jen vyburcuje,
asi vyburcuje jen láska,
a jako globus pokroutí zemi
aby zůstala.

Nouzový vzlet.
Sneste se z nebes.

Probouzet se zakázáno.
Povoleno spát.

Ukolébavka pro dva

1.

Ty. Stáváš se mnou. Zůstáváš se mnou. Odcházíš.
Ty. Jakoby čas. Vzdálené může být. Nejbliž jsi ty. Snad síla. Spíš můj kyslík. Dny jsou mnohem
rychlejší kroky se smyčkou na krku málokdy pamatují.
Dotkneš se. Rukou. Je to spíš modlitba. Ale. Ode dneška
se čas vrací do postele. Tíží. Lenivě.
Potřebuju ted' skutečnou blízkost, kvůli únavě.
Potřebuju ted' skutečnou blízkost, kvůli výdrži, tam vepředu – když přijdou severní větry.
Tam vepředu – parníky, co zakotvily – vyčerpá smutek.
Když pro tebe v kapse tajně schovám jídlo tam vepředu je bezčasí. Zvládneme to! – křičím. Podobat se – to spíš
znamená, že prošla kolem. Okolo.
Projít kolem – to je spíš ze sněhobílých zim. Úlek.
Dívat se – to je jako setřást popel z těla a zvednout se z lůžka. Jakoby sucho –
Ty. Možná já a možná zůstat se mnou. Zvenčí slané cesty. Možná daleké. Blízké. Možná.
Ted' jsem slovem. A popelem. A v Těle žiješ ty. Ted' jsem na té cestě, spolu s tebou a se sebou.

2.

A odnikud možná začneš. Únava.
Kdy už nic není nazváno svým jménem.
Bez pohybu. Sedíš. Poměřuješ výšku stínů.
Sedíš. Bez pohybu. A lenost. Otevřít oči – neznamená – probuzení.
Přimhouřit oči – neznamená, že si na sen zvykáš.
Jako špagety se táhnou slova. Zkouším.
Hřeben je tady. A tady je příkrývka.
Nezůstávej tady! ...
Tady je noc, taková, taková tichá,
pod vodou se ruce pokryly mechem,
tam, kde, na těle
rýsuju slunce. A nic. A přes to všechno jsi doma.
Na nalezišti, kde – nic. Jakoby na sklech se lámou cesty na kusy. Já – odsekej a já – jsem prach u cesty.
Já – jsem zvedání z obrátle. Část. Celek.
Já – jsem srdce, které bez tebe silně bilo.
Podzimní znak a ... Teď na lůžku,
leží dávný večer, dávný, dávný, tak vzdálený tak vzdálený, že si maluju řasenkou oči a ...
Teď jsem – vítr. Rozervanost na těle švu.
Já – jsem část ztráty ze sebe.
„Chci se zabydlet!“
Chtěla jsem říct, ale nedokázala jsem to,
já trochu vzduchu jsem přála naší oranici,
den bez starostí jsem přála – ruční práce větru, poslední kousek chleba od kohosi,
vzdálený. Ostrov. Kvašení. Kde nikoho
nezajímá, co dýcháš nebo na čem lpíš.
Kde živá duše nezná tvoji adresu,
kde živá duše nezačne klovat zbytky tvých snů
když je den, nebo, ještě ne,
nebo ty už rukama seřízneš versty.
Čas – je jako my a jako život a zrcadlo, osamělý.
Já – jako podběrák jsem odešla za větry, proč ale nedrží na mých mokrých ramenou?
Jeden život mi nestačí, abych předběhla čas.
Já – jsem jako v moři. Stojím. Potápím parníky z papíru.
Teď jsou tu větry. Teď je tu bouře. Zkouška...
Čeká na parníky.
Jasně, přivítáš ztracené a zavezeš je domů.
A do pláství už jednou před námi psali o srdci.
A v žádném z nich, cesty nevedly na pevninu.

Začali jsme od nuly. Od nuly. Nikde.
A, nic není nazváno svým jménem.
Teď sedím. Poměřuju si tě. Řežu. Kryju. Někde.
Teď sedím já. Ráno je bez kyslíku.
Kašel.

Pole

Jeden do druhého se skryli.
Skryli a ztratili se.
Ostříhali se dohola a skryli se.
Postili se na poli a skryli se.
Oteklými břichy z trnové polévky se otočili jeden k druhému a skryli se.
Buvol se prošel a odvlékl věřící polí.
Buvol se prošel a na té straně začali dělat kyselý nápoj maconi.
Lenivě pošel Buvol a čas se zastavil.

Seděla jsem u té nejskutečnější městské brány a
pozorovala jsem.
Měla jsem ten nejvíc městský Profil a vlastní dům jsem malovala rukama od hnoje.
Měla jsem nejvíc městskou Řeč a
vlasy namočené v moči padaly na ramena.
Skrýli se v městské útulnosti a mě Neviděli.
Buvol táhl a přitáhl mě.
Buvol na mě přešel a na jazyku se válely jako nemá slova roje mušek, co spadly z ocasu.
Posunula jsem se a zalezla.
Rozehnala jsem mušky a zalezla.
Nic necítili.
Devět měsíců Leželi a devět měsíců jsem na sebe čekala.
Devět měsíců se jejich břicha plnila trnovou polévkou a devět měsíců jsem se mořila hladem.
Devět měsíců si šahali rukama na břicho a Já celých devět měsíců hluchla.
Drápala a drápala jejich trpělivost.
Drápala a drápala jejich lásku.
Nehty Drápala a
poprosila jako nejvíc bezkyslíková o narození.
Uvěřili a uřezali nos.
Dech se zadržel a jejich jsem přišila.

Zkrátka, moje ucho – to je popelník, stařenka vaří ořechovou marmeládu –
Vyšla jsem ze stínů svých očí a namočila chleba.
Drápala a drápala tyto oči.
Drápala a drápala.
Pekla a pekla babička chleba.
Pekla a pekla.

Jak mě zradíš,
Když už jsem já zradila tebe a
jak můžu pro tebe skonat,
když jsem ještě vůbec nezačala a
jak se do mě zamiluješ
když jsem se nafoukla jako nafukovací balón a ty si myslíš, že jsem fran
A ve vlastním těle zabydlenému
máváš Rukou.
A v tu chvíli,
všemi vlastními slabostmi
na oholené hlavně pole kreslím.

Řekni, mami, jaké monstrum jsi viděla
před mým narozením.
Nemohlas odvrátit oči, –
a raději se podívat na otce.

Dobrota

Jednou, předstíral jsem, že jsem dobrý a z člověka jsem udělal svého dlužníka.
Jednou, vymyslel jsem dobrotu a donutil člověka být závislý na dluhu.
Takového člověka jsem učinil dlužíkem, protože si nezasluhoval dobrotu.
Člověka jsem koupil a navždy jej učinil dobrým dlužníkem.
Chodil člověk a děkoval mi.
Chodil člověk a proklínal mě.
Chodil člověk a moje dobrota ho pronásledovala.
Chodil jsem a za sebou vlekl dluh člověka.
Chodil jsem a moji dobrotu barvy kdoulí jsem nosil s sebou.
Šli jsme já a ten člověk a oba jsem dlužni jeden druhému:

On mi dluží moji dobrotu.
Já – který nemá dobrotu.
Jednou, člověk se unavil mojí dobrotou a vypíchnul si oči.
Chodil člověk od stěny ke stěně hledal mě. (Podél stěny)
Chodil člověk od stěny ke stěně a utíkal (utekl) přede mnou.
Chodil člověk a cizí dluh hledal v jiném člověku.
Chodil jsem a byl jsem unavený.
Chodil jsem a nijak jsem nedokázal zapomenout.
Chodil jsem a z jiných lidí jsem dělal dlužníky. Uhodls.
Proč přítel mého přítele chodí se svěšenou hlavou.

Ví, že sám člověk je tou největší slabostí a bojí se. Stojí a bojí se.
Chodí a bojí se.
Spí a bojí se.
Uhodls.
Proč lidi utíkají před vlastními slabostmi. Vědí, že někdy bývá dobrota tou největší zlostí, a bojí se.
Bojí se sami sebe, když byli milosrdní
a v cizí oslabené dobrotě nacházejí úkryt.

Jednou, mě našel jednooký chlapík a vrátil mi dluh.

Ukolébavka pro muže

Vy jste ti, kteří přišli na tento svět
a slabosti a naše břemeno si naložili na vlastní bedra.
Vy jste ti, kteří do našeho lůna zaseli své semeno, a my jsme ve vás ztvrdly jako kůstka v hrudi.
Vy jste ti, kteří nás nazvali svým obratlem a nás přeplněné očekáváním
z našich těl jste setřepali prach.
Vy jste ti, kteří slibovali:
že nás ochráníte, nakrmíte, budete chránit náš dětský spánek.
My jsme ty – které uvěřily, opřely se o vás a zamísily těsto očekávání.
„Chléb to je náš vezdejší“ – z těla – v tónu vyvolené dítě.
„Krev je to naše vezdejší“ – Pokora – Omytí nohou kadidlem.
My jsme ty, které ve vás uvěřily
Vy jste – stěny.
Vy jste zákopy
Vy jste – klid.
Příležitost zachraňovat se láskou.
A tam, kde se zmenší láska a radost se stane krátkou
A zeměkoule – to nejsou vyklíčené jáhly, A nyní platný zákon a pravidla zboží
Kde se minulost prošlapaná v oranicích zahalí do sněhu
A v životních zákopech se boří všechny stěny
Pro nás nezbyde místo ani trpělivost
Nezbyde pokora a my samy se staneme zákopy
Abychom samy zachránily vytažený život z našich těl
A naši řídkou krví nakrmíme
mýdlovou bublinu a naši červi v suché noci vylezou,
pro něž vy jste narození a v tomto narození je rozsudek smrti,
jako ptácci omráčení proudem
budeme viset na měděných drátech na našich zhrublých dlaních,
aby se náš sen pod mrakodrapy velkého města nějak narušil,
donutit probudit vás kolébkou plnou smrti, tam, kde už dávno spíte,
vždyť my jsme si osvojily střízlivost jako pocit viny,
tam, kde jsme zmužněly, vymyslely jsme sílu a v této moci
se jako by zkrátily šaty,
tam, kde jsme chtěly být slabé
aby v této slabosti naše bytí

pro vás bylo velkou silou.
Pro vás, kteří přišli na tento svět
aby si slabosti a naše břemeno naložili na
vlastní bedra

A naše hříchy –
Ať je to vaše břemeno.

Vojáci

vojáci vstávají brzo.
stahují si kolem lýtek gumové holínky.
štípou se do dlaní.
sedají k rozviklaných hnusným stolům.
hltaří očekávání
ze železných misek plných prázdnoty.
to samozřejmě není zmrzlina „crème brûlée“ ani plov z rýže s kandovaným ovocem a rozinkami.
tam, za horizontem, v dalekém a vymyšleném městě
jejich ženy zobou rýži...
a hladoví.
plní si těla padlými sny.
venku se randí, dvojice se klidně drží za ruce.
vojáci uléhají brzo.
zavírají oči a uzavírají cestu
vedoucí k nim.
*pokud se noc během dne unavila – jako sestřička v nemocnici,
nikde ani noha, ty, ve stoje, shromažďuješ měď v očích. beze zvuku.
potom – roztržené korále u dveří na prknech. korále jako patrony přepočítáváš. urpení.
potom samozřejmě znovu, tedy jako vždy. opilý.
potom samozřejmě znovu, tedy jako vždy. těžko.
potom na bok sotva. jako by široce. táhne.
potom, zalezeš do kouta, zase spíš stěna za stehnem.
pokud najednou dnes víc už ne. nevyšlo to. a pro chleba
fronta se najednou natáhla. vítr podepírá dveře.
v každém okamžiku usínání – je pocit: vedle nebyl.
každý záblesk probuzení už s tebou neprověřím.
pokud se najedou dotknou ramenem – budu muset ztratit krok,
pokud budeš u nepřítele hanobit ženu, nad propastí, znovu se pro vzpomínku na místo nenajdou slabí, potom... nic.
pouze dveře. jako by nic. zmizíš.*

jejich ženy vstávají pozdě.
pudrují si obličej zmučené nespavostí.
a nechtějí se na sebe dívat do zrcadla.
lakuje si načerveno polámané nehty
a jedí rýži
malými postříbřenými lžičkami.
jedí... a hladoví.
plní si těla padlými sny.
a v nepřátelském táboře vojákům padají hlavy.
to, samozřejmě, není mlčenlivé očekávání plov z rýže s kandovaným ovocem a rozinkami.

jejich ženy uléhají pozdě.

Vrazi

zabijeme naše děti.

ty, které vyrostly. i ty, které musejí vyrůst, ty, které se nemohly narodit
a ani se neprosily o narození.

/ty, které se stihly narodit dřív –
už zestárly/.

*ty, které jsme poznávali podle čar na dlaních, které jsme nemilovali,
které jsme nenáviděli*

a... dokonce milovali,

které nás obvinily v tom, že nevyšlo slunce,

které nemohly chodit do školy,

které nenašly cestu,

nenašly své místo pod sluncem,

které se staly vrahy,

staly se zloději,

staly se prostitutkami.

rychleji zabijeme své děti!

řízneme ostrým kovem po něžných krcích a s úlevou si oddechneme.

vezmeme a oddechneme s úlevou!

oddechneme a úplně vydechneme:

noční sen beze snu,

bezdůvodnou únavu...

jako topit v minulosti bílé lodě,

jako zamrkat očima...

na té straně jsou baráky a Kurdka

s kojencem přisátým ke špinavému prsu,

táhne za sebou smutek, zabalený do pestrých hadrů...

„Pedro! Donald! “

Donald, Pedro, Pedro...”

táhne. křičí.

„my“, zrychlujeme chůzi,

jdeme domů

a s úsměvem přinášíme našim dětem

barevné cesty, smíchané s běžnými věcmi.

tedy, jako žvýkačka – je to cizí vlast,

tedy, je to jako spalující jezero slz a existuje jediná vlast,

která zamění nekoupenou žvýkačku, vlast,

která i přes skrývání své minulosti, nás nenechá klidnými.

přijď, vlasti, rozhod' sítě

do očí těch hladových dětí.

v jezeře co vypadá jako bláto se ryby

zády zamotávají do vodních rostlin.

přijď, vlasti, nelituj nás, oddej se

nenávisti. jak je snadné chránit sebe mezi záblesky pokání...

a co se týče utrpení ve světě:

ospravedlňujeme čas, který změnil

ne tebe, ne –

to my jsme se změnili v nebezpečnou zvěř.

a čas znehybněl, nepohne se z místa:

nejspíš se voda nahromadila v nohách,

abychom si mohli prohlédnout jaro,

ale...

najednou je mi zima.

no tak, vlasti, vyzdobíme ulice mladou krví,

nakreslíme krvavé kruhy místo sluncí.

teď už lze všechno pozvracet:

noci, strávené v čele postele,
opožděné příchody do práce,
peníze, co ustrašeně škudlíme na dárek k narozeninám,
karty, které nám spolky bankomaty,
lístky do kina,
kontejnery na odpadky, přivázané k elektřině, antikoncepční pilulky,
lásku, co se štítí salaše,
historii, co se orientuje na politiku,
přátelská stupátka,
dobrodružství dívenky a dvou moří...
naše vlast je jako žvýkačka,
přilepená k žaludku.

„Pedro! Donaldo!
Donaldo, Pedro, Pedro“...
pobijeme naše syté děti!
přeplníme jejich žaludky sladkostmi,
chipsy,
emulgátory,
a potom je pobijeme...
alespoň neumřou hladu.

Jan

Ležím, v čem mě matka porodila.
Tak, jak v dětství pokládala panenky.
Ano, přesně tak.
Mrznu.
Aby ustlal moji postel,
Žnec pokosil trávu,
Trávu pokosil žnec.
Veze, s rozmazlováním z hor,
Na cestě ho dožene déšť.
Žnec nahrne stoh a
Svým tělem ho přikryje.
Rozsekne mu záda Eliáš
Důtkami šlehne – zahřmí –
Vedví.
Jeho stoh se rozvalí se smutkem a žalem
Po světě.
Ležím, v čem mě matka porodila.
Tak, jak v dětství ukládala panenky.
Ano, přesně tak.
Mrznu.
A do roztrhaných úst mi lijou
Odvar z bylin.

„Každý strom, který nenese dobré ovoce, tedy bude vyťat a vhozen do ohně.“

Jsem zemí.
Já jsem země.
Shnijou mé kořeny,
Přikryjou je láva a potopy.
Shnijou mé kořeny,
Protože ve vesmíru už není nikdo blízký.
S tebou budu každou noc usínat
Bude se zdát, jako shnilé kořeny,

Že rovník mého těla leží na městě,
Kde pochcípali ne hlady –
Ale pupečními šňůrami zamotané ulice
Staletí,
Jako vůni na tělo nanášeli svatou vodu
Z barev.

K řece Kura se spustili v hadrech,
A nevrátili se.
A vykopaná těla
Ve shnilých soklech,
Chrání zvadlé zárodky,
S rozpuštěnými vlasy se
Utopili.
Jan leží bez hlavy.

Aby ustlal moji postel,
Žnec pokosil trávu,
Trávu pokosil žnec.
Přivezl, s rozmazlováním z hor,
Žnec nahrnul stoh
Dal si přikrývku pod bok
Mrznu.
Rozsekne mu tělo Eliáš –
Po zádech důtkami šlehne – zahřmí – Vedví.
Já jsem země.
Země jsem já.
Budou sejmuta všechna prokletí a
Vezme na sebe zástupce cizí hříchy...
Budou sejmuta všechna prokletí a
Bude ukřižováno jedno tělo – pro jiné ku pomoci.
Zástupce vystoupí k ženci na Olivovou horu
A promluví:
– Omyj, Otče...

K řece Kura se spustili v hadrech a
Čekají, v čem je matka porodila.